

**«Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың заманауи әдістемесі: тілдік
құзыреттілік, функционалдық сауаттылық және оқырман мәдениетін
дамыту»**

біліктілікті арттыру курсының

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Сағат саны: 80 ақ.сағ.

Алматы 2025

1. Жалпы ережелер

Педагогтердің біліктілігін арттыруға арналған «Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың заманауи әдістемесі: тілдік құзыреттілік, функционалдық

сауаттылық және оқырман мәдениетін дамыту» бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы №175 бұйрығының талаптарына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына (2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрық) және Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасына сәйкес әзірленді.

Бағдарламаның өзектілігі

Қазіргі таңда қазақ тілі мен әдебиетін оқытуда оқушылардың тілдік құзыреттілігін дамыту, функционалдық сауаттылығын арттыру және оқырман мәдениетін қалыптастыру – өзекті мәселелердің бірі болып отыр. Сабақта мәтінді механикалық меңгеру емес, оны түсіну, талдау, өмірмен байланыстыру, пікір білдіру біліктерін дамыту қажеттілігі артып келеді.

Оқушылардың көркем және ақпараттық мәтіндермен жұмыс істеу, мағына ашу, өз ойын дәлелдеу, салыстыру сияқты дағдылары көбінесе жеткіліксіз. Бұл — олардың оқу, жазу, сөйлеу және тыңдау дағдыларының толық қалыптаспағанын, яғни тілдік құзыреттіліктің әлсіздігін көрсетеді.

Сондай-ақ оқырман мәдениеті мен кітап оқуға деген қызығушылықты ояту – бүгінгі мектептің басты міндеттерінің бірі. Әдеби шығармаларды оқуда оқушылардың тұлғалық қатынасын қалыптастыру, көркем мәтінге эмоционалды, логикалық тұрғыда жауап беру қабілеттері арнайы әдістер арқылы ғана дамиды.

Мұғалімдердің оқытудың заманауи әдістерін меңгеруі, цифрлық ресурстар мен интерактивті технологияларды тиімді қолдана білуі – оқушы құзыреттілігін дамытуда маңызды рөл атқарады.

Осы аталған мәселелерге жауап ретінде әзірленген бұл бағдарлама қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдеріне тілдік және әдеби құзыреттілікті, функционалдық сауаттылықты, оқырмандық мәдениетті дамытудың әдістемелік тәсілдерін меңгеруді мақсат етеді.

Мемлекеттік басымдықтармен және әлемдік трендтермен байланысы

Қазақстан Республикасындағы білім беру басымдықтарымен байланысы

Бағдарлама мазмұны Қазақстан Республикасының білім беру жүйесінде қазіргі таңда басым бағыт ретінде айқындалған бірнеше стратегиялық мақсаттармен өзара сабақтас.

Біріншіден, бағдарламада оқушылардың тілдік құзыреттілігін қалыптастыруға баса назар аударылған. Оқу, тыңдалым, айтылым және жазылым дағдыларын дамытатын тапсырмаларды жүйелі қолдану — мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының (2022 ж.) талаптарымен және білім мазмұнын жаңарту тұжырымдамасымен толық үндес. Бұл — тіл мен әдебиет пәнін тек мазмұндық тұрғыда емес, құзыреттілік тұрғысынан меңгерту қағидатына сай келеді.

Екіншіден, бағдарлама функционалдық сауаттылықты дамытуға бағытталған. Бұл бағыт 2023–2029 жылдарға арналған Білім беруді

дамытудың тұжырымдамасында, сондай-ақ оқушылардың PISA, PIRLS сынды халықаралық зерттеулерге дайындығында негізгі талап ретінде көрініс табады. Бағдарламада функционалдық мәтіндермен жұмыс, мәтінді құрылымдау, ақпаратты сараптау, дәлелдеу, қорытынды жасау дағдыларын дамытатын нақты әдіс-тәсілдер қамтылған.

Үшіншіден, оқырман мәдениетін қалыптастыру — ұлттық құндылықтарды дәріптеудің және тұлғаның рухани дамуын қамтамасыз етудің негізі. Бұл бағытта бағдарлама көркем мәтінмен жұмыс істеудің жаңа тәсілдерін, оқушылардың әдеби шығармаға деген эмоционалды және аналитикалық қатынасын қалыптастыратын әдістерді ұсынады. Бұл мазмұн «Оқуға құштар мектеп» жобасының негізгі идеяларымен үйлеседі.

Төртіншіден, цифрлық қоғамда өмір сүріп жатқан жас ұрпақпен нәтижелі жұмыс істеу үшін мұғалімнің цифрлық құзыреттілігі шешуші рөл атқарады. Бағдарламада педагогтің Google Forms, Padlet, Kahoot, Canva, сондай-ақ ChatGPT сияқты құралдарды білім берудегі нақты мақсаттармен байланыстыра отырып қолдануы көзделген. Бұл — цифрлық білім беруді дамытуға бағытталған мемлекеттік бастамаларға тікелей жауап.

Бағдарламада педагогтің үздіксіз кәсіби дамуы, кәсіби рефлексия және жеке әдістемелік өнім әзірлеуге бағытталған бөлімдер қарастырылған. Бұл — қазіргі педагогикадағы адам капиталын дамыту саясатына сай келеді.

Әлемдік білім беру трендтерімен байланысы

Бағдарлама мазмұны тек ұлттық білім беру саясатына ғана емес, әлемдік білім беру кеңістігіндегі негізгі тенденцияларға да сәйкес келеді.

CLIL (Content and Language Integrated Learning) тәсілін қолдану – пәндік мазмұн мен тілдік дағдыларды қатар дамытуға бағытталған. Бұл әдіс әсіресе гуманитарлық пәндерде кең қолданылады және оқу мазмұнын тілді дамыту құралына айналдырады.

Digital literacy (цифрлық сауаттылық) – ХХІ ғасырдың негізгі дағдыларының бірі. Бағдарламада мұғалімнің және оқушының цифрлық ортада жұмыс істеу, онлайн құралдарды қолдану, цифрлық мәтіндермен жұмыс жасау қабілетін жетілдіру көзделген.

Reader-centered approach (оқушыны оқырман ретінде дамыту) – оқушыны мәтінге жай бақылаушы емес, жеке қабылдаушы, түсіндіруші, ой айтушы тұлға ретінде қарастыратын тәсіл. Бағдарламада бұл бағыт оқырман күнделігі, рефлексия, пікір жазу, подкаст жазу, буктрейлер жасау арқылы жүзеге асады.

Metacognition and reflection (метатаным мен рефлексия) – қазіргі білім беру жүйесінде оқушы мен мұғалімнің де өз іс-әрекетіне сыни көзқараспен қарауы маңызды. Бағдарламада сабаққа талдау, рефлексиялық күнделік жүргізу, өзін-өзі бағалау әдістері қамтылған.

Lifelong learning (үздіксіз білім алу) қағидаты бойынша бағдарлама мұғалімнің кәсіби дамуын жалғастыру, кәсіби қауымдастықтарда тәжірибе алмасу, авторлық әдістемелік құрал әзірлеу бағыттарын қамтиды.

Қорытынды

Бағдарлама мазмұны ұлттық және халықаралық білім беру саясаты мен практикасындағы өзекті бағыттармен толық үйлеседі. Ол заманауи мұғалімнің кәсіби құзыреттілігін дамытуды, оқу үдерісін сапалы ұйымдастыруды және оқушылардың тілдік, оқырмандық, функционалдық дағдыларын жүйелі түрде қалыптастыруды көздейді.

2. Глоссарий

Құзыреттілікке негізделген оқыту – білім беру нәтижелерін құзырет түрінде анықтап, оқу процесін оқушылардың өмірде қолдана алатын білік-дағдыларын дамытуға бағыттайтын тәсіл, мұнда теориядан гөрі практикалық тапсырмалар басым болып, оқушы алған білімін түрлі өмірлік жағдаяттарда қолдануға үйренеді. *Дереккөз: 2023–2024 оқу жылына арналған әдістемелік нұсқау хат (Ы.Алтынсарин ат. ҰБА, 2023 ж.)*

CLIL (Content and Language Integrated Learning әдістемесі, яғни пән мен тілді кіріктіре оқыту)- бұл тәсіл бойынша оқу пәнінің мазмұны екінші немесе үшінші тілде (қазақ, орыс не ағылшын) оқытылады және соның негізінде оқушылар сол тілді де меңгереді. *Дереккөз: Назарбаев Зияткерлік мектептері тәжірибесінің материалдары (2010 жж.)*

Функционалдық сауаттылық – алған білімдерін күнделікті өмірдегі мәселелерді шешу үшін қолдана алу қабілеті, функционалдық сауаттылықты дамыту оқушының болашақ кәсіби қызметі мен жалпы өмірінде кездесетін жағдаяттарда білім, дағдыларын тиімді пайдалануына негіз болады. *Дереккөз: 2023–2024 о. ж. жалпы орта білім беру процесі ерекшеліктері жөніндегі әдістемелік нұсқау хат (Ы.Алтынсарин ат. ҰБА, 2023 ж.)*

Тілдік құзыреттілік – қажетті тілдерді меңгеруді, қоршаған ортада басқа адамдармен өзара түсініс тәсілдерін білуді, топта жұмыс жасау дағдыларын және ұжымдағы түрлі әлеуметтік рөлдерді атқара алу біліктілігін қамтитын қабілет. *Дереккөз: Мемлекеттік тілде білім беру әдістемелік материалы (Tilalemi.kz, 2017 ж.)*

Мәтінмен жұмыс – оқу үдерісінде мәтінді түсініп оқу, талдау және сол негізде қажетті тапсырмаларды орындау арқылы оқушылардың сауаттылығы мен түсіну дағдысын дамытуға бағытталған әдістемелік жұмыс түрі. *Дереккөз: «Оқуға құштар мектеп» жобасының тұжырымдамасы (Ы.Алтынсарин ат. ҰБА, 2022 ж.)*

Тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым – тілдік қызметтің төрт негізгі түрі (тілдік дағдылар). **Тыңдалым** – ақпаратты құлақпен есту арқылы қабылдап, түсіну әрекеті. **Айтылым** – өз ойды ауызша тілде жүйелі жеткізу, сөйлесім әрекетін жүзеге асыру қабілеті (ауызша сөйлеу дағдысы). **Оқылым** – жазбаша мәтінді көзбен оқып, оның мазмұнын түсіну процесі; оқылым қабылдаушы (рецептивті) сөйлесім әрекетіне жатады. **Жазылым** – «жаза білу», яғни ойды басқа біреуге түсінікті болу үшін қағаз бетінде (электронды не қағаз түрінде) сауатты жеткізе білу дағдысы. *Дереккөз: Оқу бағдарламасының тілдік дағдыларға қатысты әдістемелік түсіндірмелері (ҚР Білім беру мазмұнын жаңарту материалдары, 2017 ж.)*

Оқырман мәдениеті – жеке тұлғаның кітап оқуға деген ішкі қажетін әрі тұрақты оқу әдетін, әдеби білімін және оқыған шығармаларды түсіну мен бағалай білу қабілеттерін, сондай-ақ жоғары эстетикалық талғамын сипаттайтын мәдени көрсеткіш. *Дереккөз:* «Оқуға құштар мектеп» жобасының тұжырымдамасы (жоба, ҚР Оқу-ағарту министрлігі, 2022 ж.)

Bloom таксономиясы – америкалық педагог-ғалым Бенджамин Блум әзірлеген оқу мақсаттарын жіктеу моделі. Бұл таксономия оқу мақсаттарын иерархиялық тәртіппен орналасқан алты деңгейге бөледі: **білу, түсіну, қолдану, талдау, жинақтау, бағалау**. *Дереккөз:* “Ұстаз әлемі” педагогикалық газеті, № 5 (2017 ж.)

Цифрлық құзыреттілік – цифрлық технологияларды жоғары деңгейде игерумен қатар, ақпаратты логикалық ойлау арқылы тиімді іздеу, өңдеу және басқару біліктіліктеріне негізделетін қабілет. *Дереккөз:* «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының материалдары (2018 ж.)

Жасанды интеллект құралдары – жасанды интеллект (AI) технологиялары негізінде жұмыс істейтін бағдарламалық қосымшалар мен жүйелер. *Дереккөз:* Педагогикалық журнал мақаласы – «Білім берудегі жасанды интеллект» (2025 ж.)

Цифрлық портфолио – оқушының немесе мұғалімнің жұмыстары, жобалары мен жетістіктерінің электрондық жинағы. (Абай ат. ҚазҰПУ, 2024 ж.)

Пәнаралық байланыс – оқу пәндерінің мазмұны арасындағы өзара сабақтастық пен үйлесімділікті қамтамасыз етіп, білім мазмұнын біртұтас жүйе ретінде қалыптастыру және оқу-тәрбие ісін интеграциялап ұйымдастыру тәсілі. *Дереккөз:* «Жаңартылған білім мазмұны аясында пәнаралық байланыс орнату» ғылыми мақала (ҚазХҚжӘТУ Хабаршысы, 2021 ж.)

Формативті бағалау (қалыптастырушы бағалау) – оқу барысында оқушылардың білім мен дағдыларды меңгеру деңгейін үнемі (ҚР БҒМ № 130 бұйрығының қосымшасы, 2020 ж.)

Кәсіби рефлексия – педагогтің өз кәсіби қызметі барысын, нәтижелерін және тәжірибесін терең талдап, бағалап, оларды оқушы тұрғысынан ой елегінен өткізуі және сол негізде өз іс-әрекетін жетілдіру стратегиясын анықтауы. *Дереккөз:* Маркова А.К. «Мұғалімнің кәсіби дамуы» еңбегіндегі анықтама (алымдатпа, 2011 ж.)

3. Бағдарламаның тақырыбы

Бағдарламаның жаңашылдығы

Ұсынылып отырған бағдарлама қазақ тілі мен әдебиетін оқытуда заманауи тәсілдер мен технологияларды кіріктіруімен, сондай-ақ мұғалімнің практикалық құзыреттілігін дамытуға бағытталған мазмұнымен ерекшеленеді. Бағдарламаның жаңашылдығы келесі аспектілерде көрініс табады:

1. Құзыреттілікке негізделген, кіріктірілген мазмұн

Бағдарлама қазақ тілі мен әдебиетін жеке-жеке емес, бір-бірімен кіріктіре отырып оқытуға арналған жүйелі әдіснаманы ұсынады. Әр модуль

тілдік, әдеби және функционалдық дағдыларды қатар дамытуға бағытталған. Бұл тәсіл пән мазмұнын оқушының өмірлік дағдыларымен ұштастырады.

2. CLIL және интерактивті әдістерді енгізу

Бағдарламада CLIL (мазмұн мен тілді кіріктіре оқыту) әдісі алғаш рет қазақ тілі мен әдебиетіне бейімделіп берілген. Сонымен қатар, сабақ жүргізуде қолданылатын заманауи тәсілдер (RAFT, INSERT, PMI, рефлексиялық шеңберлер, постер, буктрейлер т.б.) мұғалімнің әдістемелік аясын кеңейтеді.

3. Цифрлық педагогика мен ЖИ құралдарын қолдану

Бағдарламада дәстүрлі оқыту құралдарымен қатар, цифрлық ресурстар мен жасанды интеллект (ЖИ) платформалары (ChatGPT, Canva, Padlet, Kahoot, Google Forms) тиімді пайдалануға бағытталған практикалық бөлімдер қамтылған. Бұл — мұғалімнің цифрлық құзыреттілігін дамытудағы инновациялық бағыт.

4. Әдебиет арқылы оқырман мәдениетін дамыту

Көркем мәтінмен жұмысты оқырманның танымдық, эмоционалды және сыни қабылдауы тұрғысынан ұйымдастыру тәсілдері ұсынылған. Бағдарлама оқушыны тек мазмұнды түсінуге емес, әдебиетке тұлғалық қатынас танытуға, пікір айтуға, шығармашылық ойлауға жетелейді.

5. Мұғалімнің кәсіби рефлексиясы мен авторлық әдістемелік өнім жасау

Бағдарлама мұғалімнің өз тәжірибесін талдауға, кәсіби өсуін жоспарлауға және авторлық өнім дайындауға (жоба, тапсырма, цифрлық контент) бағытталған бөліммен аяқталады. Бұл — дәстүрлі курс құрылымынан тыс, нақты нәтиже мен тұлғалық даму моделіне негізделген жаңашыл қадам.

Қорытынды:

Бағдарлама заманауи педагогикалық тенденциялар мен білім берудің жаңа талаптарына жауап беретін, пән мұғалімінің нақты практикалық қызметіне бағытталған, технологиялық және мазмұндық тұрғыдан жаңашыл білім беру құралы болып табылады.

Білім беру жүйесіндегі ұқсас бағдарламалардың бар-жоғын талдау

Қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдеріне арналған біліктілікті арттыру курстары білім беру жүйесінде бар. Алайда олардың мазмұны мен құрылымы көбіне жеке тақырыптық бағыттармен ғана шектеледі. Яғни, бағдарламалар көбіне белгілі бір әдістемелік аспектілерді қамтып, пәндік дағдыларды кешенді түрде дамытуға бағытталмайды.

Мысалы, қазіргі қолданыстағы бағдарламаларда мыналар жиі кездеседі:

Тілдік дағдыларды оқыту әдістемесі бойынша курстар – көбінесе грамматика мен орфографияны оқыту тәсілдерімен шектеледі;

Әдебиет оқыту әдістемесі бағытындағы бағдарламалар – көркем мәтін талдау үлгілеріне негізделеді, бірақ оқырман мәдениетін жүйелі дамыту тәсілдері толық ашылмайды;

Функционалдық сауаттылық бағытындағы курстар – PISA форматына сай тапсырмалармен шектеледі, бірақ олар тіл және әдебиет пәнімен тікелей кіріктірілмейді;

Цифрлық құзыреттілікке арналған тренингтер – көбінесе цифрлық құралдарды техникалық жағынан түсіндірумен шектеледі, ал сабаққа педагогикалық кіріктіру жағы толық қарастырылмайды.

Осыған байланысты, ұсынылып отырған «Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың заманауи әдістемесі: тілдік құзыреттілік, функционалдық сауаттылық және оқырман мәдениетін дамыту» бағдарламасы қолданыстағы курстардан келесі бағыттар бойынша айқын ерекшеленеді:

1. Кешенді құрылым

Бағдарламада тілдік, әдеби, функционалдық және цифрлық құзыреттіліктер біртұтас жүйе ретінде қарастырылады. Бұл – білім беру мазмұнын құзыреттілік тұрғысынан құрастыруға қойылатын қазіргі талапқа сай.

2. CLIL әдісін және рефлексиялық практиканы енгізу

Бағдарлама пәндік мазмұн мен тілдік дағдыларды кіріктіретін CLIL әдісін алғаш рет қазақ тілі мен әдебиеті контекстінде жүйелі түрде қолдануға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, мұғалімнің рефлексия жасау, кәсіби портфолио дайындау, өз тәжірибесін бағалау мәдениетін қалыптастыру жолдары ұсынылған.

3. Оқырман мәдениетін дамытуға нақты әдістер беруі

Әдебиетті оқыту арқылы оқырман тұлғасын қалыптастыруға арналған арнайы блок бар. Буктрейлер, подкаст, кітап күнделігі, әдеби пікір жазу, көркем мәтінді тұлғалық қабылдау – бұрынғы курстарда жүйелі түрде ұсынылмаған тәсілдер.

4. Цифрлық педагогика және ЖИ құралдарымен интеграция

Бағдарламада дәстүрлі цифрлық платформалармен (Padlet, Google Forms, Quizlet) қатар, жасанды интеллект мүмкіндіктерін (ChatGPT, Canva) пәндік мақсатпен қолдану жолдары қарастырылған. Бұл мұғалімнің цифрлық құзыреттілігі мен педагогикалық технологияны біріктіре қолдану қабілетін дамытады.

5. Нәтижеге бағытталған құрылым

Бағдарламада тек теориялық білім емес, нақты кәсіби нәтиже беретін өнім дайындауға (жоба, тапсырма банкі, цифрлық контент, әдістемелік құралша) бағытталған бөлімдер бар. Бұл — мұғалімнің кәсіби дамуына тікелей әсер ететін ерекшелік.

Қорытынды:

Ұсынылып отырған бағдарлама мазмұны, құрылымы, әдістемесі және күтілетін нәтижелері жағынан қазіргі білім беру жүйесінде қолданыстағы ұқсас бағдарламалардан сапалық тұрғыда ерекшеленеді. Ол пәндік, әдістемелік және цифрлық дағдыларды кіріктіре отырып дамытатын, мұғалімнің кәсіби рефлексиясын арттыратын бірегей әрі жаңашыл бағдарлама болып табылады.

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

Бағдарламаның мақсаты

Қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдерінің тілдік және әдеби білім беру үдерісінде қолданылатын заманауи әдістемелік тәсілдерді меңгеруіне, оқушылардың тілдік құзыреттілігін, функционалдық сауаттылығын және оқырман мәдениетін қалыптастыруға бағытталған кәсіби құзыреттілігін дамыту.

Бағдарламаның міндеттері

Бағдарламаның мақсатына жету үшін келесі міндеттер көзделеді:

Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудағы құзыреттілікке негізделген тәсілдердің мазмұнын меңгерту;

Оқушылардың мәтінмен жұмыс істеу дағдыларын (оқу, түсіну, сараптау, қолдану) қалыптастыратын әдістермен таныстыру;

Көркем шығармамен жұмысты оқырман тұлғасын қалыптастыруға бағыттайтын тәсілдермен толықтыру;

Мұғалімнің цифрлық педагогикалық құзыреттілігін арттыру және цифрлық құралдарды сабақта тиімді қолдануға үйрету;

Педагогтердің кәсіби рефлексия жүргізу, тәжірибе жинақтау және авторлық әдістемелік өнім әзірлеу дағдыларын дамыту.

Күтілетін нәтижелер

Бағдарлама соңында педагогтер келесі кәсіби әрекеттерді орындай алады:

Оқушылардың тілдік құзыреттілігін дамыту үшін айтылым, тыңдалым, жазылым, оқылым дағдыларын кіріктіріп оқыту тәсілдерін сабаққа енгізеді;

Әдеби шығармамен жұмысты оқырман мәдениетін қалыптастыру құралы ретінде жоспарлайды және ұйымдастырады;

Сабақта функционалдық мәтіндерді қолдану, талдау және бағалау тәсілдерін меңгереді;

Google Forms, Padlet, ChatGPT, Canva т.б. сияқты заманауи цифрлық құралдарды қолдана отырып оқу тапсырмаларын жобалайды;

Сабаққа рефлексиялық талдау жасап, кәсіби өсуге бағытталған жеке әдістемелік өнім дайындайды (жоба, тапсырма үлгісі, цифрлық контент).

Бағдарламаның тәжірибелік маңыздылығы

Бағдарламаның тәжірибелік маңыздылығы

Ұсынылып отырған бағдарлама қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдеріне арналған заманауи мазмұндағы біліктілікті арттыру курсы ретінде педагогтің күнделікті практикалық қызметіне тікелей бағытталған. Бағдарламадағы оқу мазмұны мен әдіс-тәсілдер нақты оқу үдерісінде тиімді пайдалануға болатын құралдармен қамтамасыз етілген.

Бағдарлама мұғалімге:

Тілдік және әдеби білімді кіріктіру арқылы сабақ мазмұнын жоспарлауға;

Оқушылардың мәтінмен жұмыс жасау, түсіну, талдау, аргументтеу дағдыларын дамытуға арналған тапсырмалар жүйесін құрастыруға;

Функционалдық сауаттылықты арттыруға бағытталған жаттығуларды қолдануға;

Көркем және ақпараттық мәтіндерді оқытуда оқырман тұлғасын дамыту тәсілдерін енгізуге;

Заманауи цифрлық құралдарды (Padlet, Kahoot, Google Forms, ChatGPT т.б.) сабақта қолдануға;

CLIL, жобалық, рефлексиялық тәсілдермен сабақ құрастыруға;

Авторлық әдістемелік өнім әзірлеуге (тапсырма банкі, цифрлық контент, жобалық жұмыс) мүмкіндік береді.

Педагогтер бағдарлама барысында алған білім мен дағдыларды бірден өз пәндік сабақтарына бейімдеп, практикалық деңгейде қолдана алады. Сонымен қатар, бағдарлама мұғалімнің үздіксіз кәсіби дамуына, кәсіби рефлексия жүргізуіне, оқу нәтижелерін талдауына бағытталған.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Модуль 1. Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың заманауи әдіснамалық негіздері

Модульдің мақсаты:

Мұғалімдердің қазақ тілі мен әдебиетін оқытуда құзыреттілікке негізделген, кіріктірілген және заманауи педагогикалық тәсілдерді меңгеруін қамтамасыз ету, оларды практикалық оқыту үдерісінде қолдана білу қабілетін дамыту.

Міндеттері:

Құзыреттілікке негізделген оқытудың теориялық және әдіснамалық негіздерін меңгерту;

CLIL тәсілін пәндік мазмұн мен тілдік құзыреттілікті кіріктіре дамыту әдісі ретінде таныстыру;

Заманауи оқыту технологиялары (жобалық, интербелсенді, рефлексиялық) негізінде сабақ құрастыруға үйрету;

Функционалдық сауаттылықты дамытудың әдіс-тәсілдерін пән мазмұнымен байланыстыра білуге машықтандыру;

Қазақ тілі мен әдебиет мазмұнын біріктіре жоспарлау және кіріктіріп оқыту білігін қалыптастыру

Күтілетін нәтижелер:

Модуль соңында тыңдаушы мұғалімдер:

Құзыреттілікке негізделген білім берудің мәнін түсінеді және оны өз пәнінде қолдана алады;

CLIL әдісінің құрылымы мен қолдану жолдарын меңгереді;

Қазақ тілі мен әдебиеті пәндерінің мазмұнын кіріктіріп, сабақ құрылымын жоспарлай алады;

Функционалдық сауаттылыққа бағытталған тапсырмалар мен

	<p>мәтіндермен жұмыс жүргізудің әдістерін қолдана алады; Жобалық, рефлексиялық, интербелсенді әдістерді күнделікті тәжірибесіне бейімдеп қолдануға қабілетті болады.</p>
<p>Модульдің мазмұны Модуль мазмұны төмендегі тақырыптарды қамтиды: Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың мемлекеттік және білім беру басымдықтары Бұл тақырыпта білім беру жүйесіндегі қазіргі өзгерістер, жаңартылған білім мазмұны жағдайында қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің орны, пән арқылы тұлғаны дамытуға қойылатын талаптар қарастырылады. Тілдік құзыреттілік пен функционалдық сауаттылық – негізгі білім нәтижелері Тақырып аясында тілдік құзыреттілік, функционалдық және оқу сауаттылығы ұғымдары ашылып, олардың қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарындағы рөлі мен маңызы талданады. Қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімінің кәсіби рөлі және заманауи талаптар Бұл тақырыпта мұғалімнің кәсіби құзыреттері, педагогикалық жауапкершілігі, рефлексиялық қызметі және үздіксіз кәсіби даму қажеттілігі қарастырылады. Модульдің тәжірибелік бағыты Модуль аясында педагогтер өздерінің оқыту тәжірибесін талдайды, пәнді оқытудағы мақсаттарын қайта қарастырады және заманауи талаптарға сәйкес кәсіби даму бағыттарын анықтайды. Модуль нәтижесінде алынған түсініктер келесі модульдерде ұсынылатын әдістемелік және практикалық жұмыстарға негіз болады.</p>	
<p>Модуль 2. Тілдік құзыреттілік және мәтінмен жұмыс технологиялары</p>	
<p>Модульдің мақсаты: Мұғалімдердің тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым дағдыларын кіріктіре отырып дамыту әдістерін меңгеруі және оқушылардың тілдік құзыреттілігін қалыптастыратын тиімді тапсырмалар жүйесін қолдануға машықтандыру.</p>	<p>Міндеттері: Қазақ тілі сабағында тілдік дағдыларды кешенді дамыту тәсілдерін меңгерту; Bloom таксономиясына негізделген тілдік тапсырмаларды құрастыру дағдысын қалыптастыру; Мәтін құрылымы мен мағыналық элементтерін түсінуге арналған әдіс-тәсілдерді ұсыну; Сөздік қор мен грамматикалық сауаттылықты дамытудың тиімді жолдарын үйрету;</p>

	<p>Мәтінге негізделген жазылымды дамыту стратегияларымен жұмыс істеу.</p> <p>Модульді аяқтағаннан кейін мұғалім: Тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым дағдыларын кіріктіріп дамытатын тапсырмалар құрастырады; Тапсырмаларды Bloom таксономиясына сәйкестендіріп жіктей және түрлендіре алады; Мәтіннің құрылымдық бөліктерін оқушымен бірлесіп талдай алады (кіріспе, негізгі ой, қорытынды, логикалық байланыс); Оқушылардың сөздік қорын байытатын және грамматикалық сауаттылықты жетілдіретін әдістерді сабақта қолданады; Мәтінге негізделген жазылым стратегияларын (параграф құрастыру, жоспарлау, редакциялау, рефлексия) қолдана алады.</p>
<p>Модульдің мазмұны</p> <p>Бұл модульде мұғалімдер тілдік дағдыларды кіріктіріп дамыту жолдарын меңгереді. Тілдік тапсырмаларды құрастыруда таксономиялық деңгейлерді ескеріп, мәтінмен жұмысты функционалдық тұрғыда ұйымдастыру үйретіледі.</p> <p>Мазмұндық бағыттар:</p> <p>Тыңдалым және айтылым: мазмұнды түсіну және пікір білдіру Оқылым: ақпаратты сараптау, салыстыру, қорытынды жасау Жазылым: жоспарлау, құрылымдау, жазу, өңдеу кезеңдері Мәтіннің құрылымдық ерекшеліктері (тезаурус, тақырыптық бірлік, логикалық байланыс) Сөздік қорды дамыту жаттығулары: синоним, омоним, фразеологизмдер Грамматикалық дағдыларды функционалдық контексте қолдану Тапсырма үлгілері: Тыңдалым мәтініне сұрақтар мен бағалау шкаласын дайындау Оқылым мәтініне анализдік тапсырма (талдау–бағалау–салыстыру) Bloom таксономиясы негізінде 3 деңгейлі тілдік тапсырма құрастыру Мәтінге сүйене отырып жазылым жұмысын жобалау Грамматикалық конструкцияны мәтін ішіне кіріктіріп қолдану</p>	
<p>Модуль 3. Әдеби білім мен оқырман мәдениетін дамыту әдістері</p>	
<p>Мақсаты:</p>	<p>Міндеттері:</p>

<p>Қазақ әдебиетін оқытуда көркем мәтінмен жұмыс істеудің заманауи тәсілдерін меңгерту, оқушылардың әдеби шығарманы түсіну, интерпретациялау және талдау қабілетін дамыту, сондай-ақ оқырмандық мәдениетті қалыптастырудың тиімді жолдарын мұғалімнің тәжірибесіне енгізу.</p>	<p>Көркем мәтінді түсіну, интерпретациялау және бағалау тәсілдерін меңгерту; Әдеби кейіпкерлермен жұмыс істеудің интерактивті әдістерін үйрету (драма, пікірталас, сұхбат); Кітап оқуға ынталандыратын әдістерді (оқырман күнделігі, буктрейлер, пікір жазу) қолдануға үйрету; Әдеби шығармамен жұмыс барысында рефлексияны ұйымдастыру жолдарын көрсету (әдеби сұхбат, подкаст); Мектеп кітапханасымен бірлескен жұмыс арқылы оқырман мәдениетін жүйелі дамыту мүмкіндіктерін таныстыру.</p>
	<p>Күтілетін нәтижелер: Модуль соңында мұғалімдер: Көркем мәтінді мағыналық құрылымына қарай талдай алады, оның тәрбиелік және идеялық мазмұнын интерпретациялайды; Әдеби кейіпкер бейнесін интерактивті тәсілдермен (интервью, рөлдік ойын, сахналау) талдауға жағдай жасай алады; Оқушылардың кітапқа қызығушылығын арттыратын әдістерді сабаққа енгізе алады (оқырман күнделігі, пікір, буктрейлер); Әдеби рефлексияны ұйымдастырудың формаларын қолдана алады (әдеби сұхбат, подкаст); Мектеп кітапханасымен бірлескен оқырмандық жобаларды ұйымдастыруға қатысады.</p>
<p>Модульдің мазмұны Бұл модуль әдеби шығармамен жұмысты жалаң мазмұн айтып беру деңгейінен оқушының жеке қабылдауына, эмоциясы мен сыни пікіріне сүйенетін бағытқа ауыстыруды көздейді. Мұғалімдер көркем мәтінді оқытуда оқырман орталықты тәсілдермен, шығармашылық және технологиялық құралдармен жұмыс істеуді меңгереді.</p>	

Мазмұндық бағыттар:

Көркем мәтінді мағыналық құрылымға сай талдау

Әдеби кейіпкерге сұхбат, мінездеме, ішкі монолог жазу

Буктрейлер, оқырман күнделігі, көркем пікір ұйымдастыру

Подкаст жазу: «Оқушы – мәтін – әлем» моделі

Мектеп кітапханасы мен оқырман клубын біріктіріп жұмыс жасау

Тапсырма үлгілері:

Әдеби мәтінге арналған буктрейлер сценарийін құрастыру

Әдеби кейіпкерге сұхбат дайындау және сахналау

Кітап оқығаннан кейін «Оқырман күнделігі» толтыру

Подкаст форматына сай рефлексиялық сұрақтар құрастыру

Кітапхана мен мұғалімнің бірлескен жобасын жоспарлау (мыс: «Айдың үздік оқырманы», «Оқимыз бірге»)

Модуль 4. Функционалдық сауаттылық және пәнаралық байланыс

Мақсаты:

Мұғалімдердің қазақ тілі мен әдебиеті пәні аясында оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуға арналған әдістерді меңгеруі және пәнаралық байланыс орнату арқылы өмірмен ұштастыра оқытуды жүйелі жүзеге асыру қабілетін қалыптастыру.

Міндеттері:

Функционалдық мәтіндермен жұмыс істеудің әдістемесін үйрету (талдау, құрылымдау, қолдану);

PISA форматындағы тапсырмаларды пәндік мазмұнмен байланыстыра құрастыру жолдарын көрсету;

Әлеуметтік тақырыптарды (экология, этика, денсаулық, медиа) мәтін арқылы меңгерту тәсілдерін ұсыну;

Әдебиет, тарих, жаратылыстану пәндерімен мазмұндық интеграция жасау тәсілдерін меңгерту;

Функционалдық сауаттылықты бағалау мен кері байланыс жүргізудің тиімді құралдарымен таныстыру.

Күтілетін нәтижелер:

Модуль соңында мұғалімдер:

Функционалдық мәтіндердің түрлерін (нұсқаулық, өтініш, инфографика, хат, эссе, жарнама) саралап, сабаққа бейімдей алады;

PISA стилиндегі тапсырмаларды құрастырып, оқу үдерісінде қолдана алады;

Әлеуметтік маңызы бар тақырыптар төңірегінде мәтіндермен жұмыс жасай отырып, оқушылардың сындарлы ойлауын дамыта алады;

	<p>Әдеби және тілдік сабақта мазмұндық пәнаралық байланыс орната отырып, интеграцияланған тапсырмалар құрастырады;</p> <p>Функционалдық сауаттылықты бағалауға арналған критерийлер мен өзіндік рефлексия құралдарын пайдалана алады.</p>
<p>Модульдің мазмұны</p> <p>Бұл модуль мұғалімдердің оқушылардың өмірмен байланысты ойлау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған тапсырмаларды әзірлей алуына мүмкіндік береді. Функционалдық сауаттылықты арттыру үшін пән мазмұны тек білім беру емес, қолдану, талдау, қорытындылау деңгейінде берілуі қажет.</p> <p>Негізгі тақырыптар:</p> <p>Функционалдық мәтіндер: құрылымы, қызметі, мазмұны</p> <p>PISA тапсырмалары: мәтінді түсіну, рефлексия, логика</p> <p>Әлеуметтік тақырыптарды мәтіндер арқылы қарастыру (мысалы: су ресурсы, әділеттілік, жанашырлық)</p> <p>Пәнаралық байланыс: әдебиет пен тарих; тіл мен биология; әдебиет пен география</p> <p>Бағалау критерийлері мен кері байланыс түрлері (rubrics, дескрипторлар, рефлексия парағы)</p> <p>Тапсырма үлгілері:</p> <p>PISA форматына негізделген оқылым тапсырмасын құрастыру</p> <p>Функционалдық мәтінді талдап, оған негізделген жазылым тапсырмасы</p> <p>Әлеуметтік тақырыпқа арналған әдеби үзінді мен тілдік материалды салыстыру</p> <p>Пәнаралық интеграцияға арналған сабақ тақырыбын модельдеу</p> <p>Бағалау критерийін құрастырып, өзіндік кері байланыс парағын әзірлеу</p>	
<p>Модуль 5. Цифрлық ресурстар мен білім беру платформаларын пайдалану</p>	
<p>Мақсаты:</p> <p>Қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдерінің цифрлық құралдарды және заманауи білім беру платформаларын сабақта педагогикалық мақсатпен тиімді пайдалану дағдыларын қалыптастыру, мұғалімнің жеке цифрлық өнімін әзірлеу қабілетін дамыту.</p>	<p>Міндеттері:</p> <p>Сабақта қолдануға болатын тиімді цифрлық платформалармен (Padlet, Quizlet, Kahoot, Mentimeter) жұмыс істеуді үйрету;</p> <p>Жасанды интеллект негізіндегі құралдарды (мысалы, ChatGPT) сабақ әзірлеу процесінде қолдану жолдарын көрсету;</p> <p>Онлайн бағалау құралдарын (Google Forms, Edpuzzle) тиімді және мақсатқа сай пайдалануды меңгерту;</p>

	<p>Мультимедиялық мәтіндермен жұмыс істеу әдістерін ұсыну (аудио, бейне, инфографика);</p> <p>Мұғалімнің цифрлық портфолиосын қалыптастыру және шығармашылық өнім (тапсырма, жоба, визуал контент) әзірлеуін ұйымдастыру.</p> <p>Күтілетін нәтижелер:</p> <p>Модульді аяқтаған соң тыңдаушылар:</p> <p>Цифрлық платформаларды (Padlet, Kahoot, Mentimeter) өз сабақтарында мақсатты және әдістемелік тұрғыда тиімді қолдана алады;</p> <p>ChatGPT немесе басқа ЖИ құралдарын сабақ тақырыбына, тапсырма түріне бейімдеп пайдалана алады;</p> <p>Google Forms, Edpuzzle сияқты онлайн бағалау және кері байланыс құралдарын тиімді қолданады;</p> <p>Мультимедиялық мәтіндерді (аудио, бейне, визуал) оқу процесіне кіріктіріп, шығармашылық ойлау мен функционалдық сауаттылықты дамытады;</p> <p>Өзінің цифрлық портфолиосын құрастырып, авторлық тапсырма, тест, немесе цифрлық өнім жасай алады.</p>
<p>Модульдің мазмұны</p> <p>Бұл модуль заманауи цифрлық педагогика принциптеріне негізделеді. Мұғалім сабақта тек техникалық құралдарды қолдану емес, оны педагогикалық мақсатпен, оқыту сапасын арттыру үшін қалай қолдану керектігін үйренеді.</p> <p>Мазмұндық бағыттар:</p> <p>Padlet арқылы оқушылармен бірлескен тапсырма орындау</p> <p>Kahoot және Quizlet арқылы оқушылардың оқу мотивациясын арттыру</p> <p>ChatGPT арқылы мәтін құрастыру, тапсырма түрлендіру</p> <p>Google Forms-та тест пен кері байланыс формасын дайындау</p> <p>Аудио/бейне мәтіндерді интерпретациялау</p> <p>Мұғалімнің портфолиосын визуалды құралмен рәсімдеу (Canva, Genially)</p> <p>Тапсырма үлгілері:</p> <p>Kahoot-та әдеби кейіпкерге арналған викторина құрастыру</p> <p>ChatGPT көмегімен оқу тапсырмасын құрастыру немесе мәтін түрлендіру</p> <p>Google Forms-та рефлексия парағы немесе тест жасау</p> <p>Padlet-та оқушылармен бірлескен ой картасын жасау</p>	

Мұғалімнің жеке цифрлық өнімін (тапсырма банкі, мини-жоба, постер) әзірлеу

80 академиялық сағатқа арналған аудиториялық оқытудың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыбы	Дәрістер	Практикалық сабақ	Семинар	Барлығы
1	Модуль 1. Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың заманауи әдіснамалық негіздері				16
1.1	Құзыреттілікке негізделген оқытудың теориялық-әдіснамалық негіздері	1	2	1	4
1.2	CLIL тәсілін қазақ тілі мен әдебиетінде қолдану мүмкіндіктері	1	1	1	3
1.3	Заманауи оқыту әдістері: интербелсенділік, жобалық, рефлексиялық тәсіл	1	1	1	3
1.4	Функционалдық сауаттылық – пәнішілік және өмірмен байланыс	1	1	1	3
1.5	Тілдік және әдеби білімді кіріктірудің педагогикалық негізі	1	1	1	3
2	Модуль 2. Тілдік құзыреттілік және мәтінмен жұмыс технологиялары				16
2.1	Тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым – кешенді дағды қалыптастыру	2	1	1	4
2.2	Тілдік тапсырмаларды құрастыру: Bloom таксономиясы негізінде	1	1	1	3
2.3	Мәтін құрылымын түсіну мен ақпаратты талдауға үйрету	1	1	1	3
2.4	Сөздік қорды дамыту және грамматикалық сауаттылықты жетілдіру	1	1	1	3

2.5	Мәтінге негізделген жазылымды дамыту стратегиялары	1	1	1	3
3	Модуль 3. Әдеби білім мен оқырман мәдениетін дамыту әдістері				16
3.1	Көркем мәтінмен жұмыс: түсіну, интерпретация, бағалау	2	1	1	4
3.2	Әдеби кейіпкермен жұмыстың интерактивті түрлері	1	1	1	3
3.3	Кітап оқуға мотивация: оқырман күнделігі, буктрейлер, пікір	1	1	1	3
3.4	Әдеби сұхбат, подкаст және рефлексиялық талдау	1	1	1	3
3.5	Оқырман мәдениетін қалыптастырудағы мектеп кітапханасының рөлі	1	1	1	3
4	Модуль 4. Функционалдық сауаттылық және пәнаралық байланыс				16
4.1	Функционалдық мәтіндер: түсіну, қолдану, құрылымдау	2	1	1	4
4.2	PISA стиліндегі тапсырмаларды әзірлеу және қолдану	1	1	1	3
4.3	Әлеуметтік тақырыптарды мәтін арқылы талдау (экология, этика т.б.)	1	1	1	3
4.4	Әдебиет пен тарих, тіл мен жаратылыстану байланысын орнату	1	1	1	3
4.5	Функционалдық сауаттылықты бағалау критерийлері мен кері байланыс	1	1	1	3
5	Модуль 5. Цифрлық ресурстар мен білім беру платформаларын пайдалану				16
5.1	Цифрлық құралдар: Padlet, Quizlet, Kahoot, Mentimeter – сабақта қолдану	2	1	1	4
5.2	Жасанды интеллект мүмкіндіктері: ChatGPT және сабақ құрастыру	1	1	1	3
5.3	Онлайн бағалау және кері байланыс түрлері (Google Forms, Edpuzzle)	1	1	1	3

5.4	Мультимедиялық мәтіндермен жұмыс: аудио, видео, визуал	1	1	1	3
5.5	Мұғалімнің цифрлық портфолиосы және шығармашылық өнімдер	1	1	1	3
Барлығы					80

80 академиялық сағатқа арналған қашықтан оқытудың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыбы	Бейнесабактар	Вебинарлар	Өзіндік жұмыс	Барлығы
1	Модуль 1. Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың заманауи әдіснамалық негіздері				16
1.1	Құзыреттілікке негізделген оқытудың теориялық-әдіснамалық негіздері	1	2	1	4
1.2	CLIL тәсілін қазақ тілі мен әдебиетінде қолдану мүмкіндіктері	1	1	1	3
1.3	Заманауи оқыту әдістері: интербелсенділік, жобалық, рефлексиялық тәсіл	1	1	1	3
1.4	Функционалдық сауаттылық – пәнішілік және өмірмен байланыс	1	1	1	3
1.5	Тілдік және әдеби білімді кіріктірудің педагогикалық негізі	1	1	1	3
2	Модуль 2. Тілдік құзыреттілік және мәтінмен жұмыс технологиялары				16

2.1	Тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым – кешенді дағды қалыптастыру	2	1	1	4
2.2	Тілдік тапсырмаларды құрастыру: Bloom таксономиясы негізінде	1	1	1	3
2.3	Мәтін құрылымын түсіну мен ақпаратты талдауға үйрету	1	1	1	3
2.4	Сөздік қорды дамыту және грамматикалық сауаттылықты жетілдіру	1	1	1	3
2.5	Мәтінге негізделген жазылымды дамыту стратегиялары	1	1	1	3
3	Модуль 3. Әдеби білім мен оқырман мәдениетін дамыту әдістері				16
3.1	Көркем мәтінмен жұмыс: түсіну, интерпретация, бағалау	2	1	1	4
3.2	Әдеби кейіпкермен жұмыстың интерактивті түрлері	1	1	1	3
3.3	Кітап оқуға мотивация: оқырман күнделігі, буктрейлер, пікір	1	1	1	3
3.4	Әдеби сұхбат, подкаст және рефлексиялық талдау	1	1	1	3
3.5	Оқырман мәдениетін қалыптастырудағы мектеп кітапханасының рөлі	1	1	1	3
4	Модуль 4. Функционалдық сауаттылық және пәнаралық байланыс				16
4.1	Функционалдық мәтіндер: түсіну, қолдану, құрылымдау	2	1	1	4
4.2	PISA стиліндегі тапсырмаларды әзірлеу және қолдану	1	1	1	3
4.3	Әлеуметтік тақырыптарды мәтін арқылы талдау (экология, этика т.б.)	1	1	1	3
4.4	Әдебиет пен тарих, тіл мен жаратылыстану байланысын орнату	1	1	1	3
4.5	Функционалдық сауаттылықты бағалау критерийлері мен кері байланыс	1	1	1	3

5	Модуль 5. Цифрлық ресурстар мен білім беру платформаларын пайдалану				16
5.1	Цифрлық құралдар: Padlet, Quizlet, Kahoot, Mentimeter – сабақта қолдану	2	1	1	4
5.2	Жасанды интеллект мүмкіндіктері: ChatGPT және сабақ құрастыру	1	1	1	3
5.3	Онлайн бағалау және кері байланыс түрлері (Google Forms, Edpuzzle)	1	1	1	3
5.4	Мультимедиялық мәтіндермен жұмыс: аудио, видео, визуал	1	1	1	3
5.5	Мұғалімнің цифрлық портфолиосы және шығармашылық өнімдер	1	1	1	3
Барлығы					80

6. Оқу процесін ұйымдастыру

«Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың заманауи әдістемесі: тілдік құзыреттілік, функционалдық сауаттылық және оқырман мәдениетін дамыту» атты біліктілікті арттыру бағдарламасы модульдік құрылымға, практикаға бағытталған оқу форматына және цифрлық білім беру технологияларын тиімді қолдануға негізделіп ұйымдастырылады.

Оқыту формасы мен көлемі

Бағдарлама көлемі: 80 академиялық сағат

Форматы: аралас (аудиториялық + қашықтан оқыту)

Оқыту тілі: қазақша

Мақсатты аудитория: қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдері

Аудиториялық оқу форматы:

Дәрістер – заманауи әдістеме, нормативтік негіздер, пәндік мазмұн

Практикалық сабақтар – тапсырмалар, кейс-талдау, сабақ жобалау

Семинарлар – әдістемелік пікір алмасу, ұжымдық рефлексия, шығармашылық шешімдер

Қашықтан оқу форматы:

Бейнесабақтар (асинхронды) – тыңдаушылар теориялық материалды өз ыңғайына қарай меңгереді (презентация, мысалдар, түсіндірме);

Вебинарлар (синхронды) – оқытушымен тікелей байланыс, талқылау, сұрақ-жауап, практикалық тапсырмаларды талдау;

Онлайн-кеңес / чат – тьюторлық қолдау, техникалық және әдістемелік бағыттау;

Қашықтан қорытынды аттестаттау – жобалық жұмыс, тестілеу, әдістемелік өнімді қорғау.

Оқу процесінің мазмұны мен форматы:

Формат	Мазмұн / Нысан
Дәрістер	Құзыреттілікке негізделген оқыту, CLIL, функционалдық сауаттылық, әдіснама
Практикалық сабақтар	Сабақ құрылымы, тапсырма әзірлеу, CLIL және цифрлық технологиямен жұмыс
Семинарлар	Тәжірибе алмасу, әдеби-педагогикалық талдау, шығармашылық тапсырма
Бейнесабақтар	Теориялық мазмұн, әдістемелік үлгілер, нормативтер
Вебинарлар	Модуль бойынша нақты әдістерді талқылау, Q&A, мысалдар шешімі
Өздік жұмыс	Оқу материалдарын талдау, шағын жоба/тапсырма құрастыру
Қорытынды жұмыс	Авторлық әдістемелік өнім (сабақ, тапсырма, цифрлық контент)

Бағалау және кері байланыс:

Ағымдағы бағалау: әр модульде шағын тапсырма, тест, практикалық жұмыс

Кері байланыс: вебинар, форум, чат арқылы пікір мен нұсқаулық беру

Қорытынды аттестаттау:

тестілеу немесе кейс талдау

әдістемелік өнімді қорғау (жоба, сабақ жоспары, цифрлық тапсырма)

сараптамалық рецензия

Техникалық және әдістемелік қамтамасыз ету:

Платформалар: Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, Zoom / Google Meet

Құралдар: Padlet, Canva, Quizlet, Kahoot, ChatGPT т.б.

Материалдар: бейне, презентация, нормативтік құжаттар, тапсырма үлгілері, ЖИ-мен әзірленген әдістемелік өнімдер

Әр модуль бойынша:

оқу-әдістемелік кешен

өзіндік және практикалық жұмысқа арналған материал

сабақ үлгілері мен цифрлық ресурстар

Ұйымдастыру принциптері:

Педагогтердің жұмыс жүктемесі мен қажеттілігіне икемді бейімделген;

Сабақ мазмұны — практикаға бағытталған, қолдануға ыңғайлы;
 Цифрлық ресурстар мен ЖИ құралдарын қолдануға басымдық беріледі;
 Қалалық, ауылдық және шалғай өңірлер мұғалімдері үшін де қолжетімді.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі тыңдаушылардың оқу нәтижелеріне қол жеткізуін қамтамасыз ететін нақты әдістемелік құралдар мен тиімді оқыту әдістеріне негізделген. Оқу процесін ұйымдастыруда құзыреттілікке бағытталған, тәжірибеге негізделген, рефлексиялық және цифрлық дидактикаға сүйенетін тәсілдер қолданылады.

Дидактикалық негіздеме

Бағдарламада білім алушы мұғалімдердің тек теорияны меңгеруі емес, оны практикада қолдануы және кәсіби рефлексия арқылы дамытуы көзделген. Бұл мақсатқа жету үшін келесі дидактикалық тәсілдер қолданылады:

Кіріктірілген оқыту (CLIL) – пәндік мазмұн мен тілдік дағдыларды бірлесе дамыту;

Практикалық-бағдарлы тәсіл – сабақ жоспарлау, тапсырма құрастыру, кейс шешу;

Интерактивті оқыту әдістері – жұптық/топтық жұмыс, рефлексия, сұрақ-жауап, буктрейлер, подкаст;

Цифрлық дидактика – Padlet, ChatGPT, Google Forms, Kahoot, Edpuzzle сияқты құралдарды нақты мақсатпен қолдану;

Рефлексиялық тәсіл – өзіндік талдау, кәсіби бақылау, өзін-өзі бағалау парақтары.

Оқыту формалары мен құрылымы

Оқу үдерісі модульдік құрылыммен ұйымдастырылған және әр модульде теориялық, практикалық және бақылау-рефлексиялық блоктар қамтылады.

Компонент	Мақсаты
Дәріс / бейнесабақ	Теориялық ұғымдарды меңгерту, әдіснама мен технологияларды түсіндіру
Практикалық жұмыс	Тапсырма үлгісімен танысу, өздігінен құрастыру, сабаққа бейімдеу
Кейс/жағдаят талдау	Нақты жағдайда шешім қабылдау және кәсіби ойлау дағдысын дамыту
Жобалық жұмыс	Авторлық әдістемелік өнім құрастыру, шығармашылық шешім әзірлеу
Рефлексия және бағалау	Өзіндік талдау, кері байланыс, кәсіби даму жоспары

Оқу-әдістемелік материалдар

Әр модуль келесі материалдармен қамтамасыз етіледі:

Теориялық материалдар (PDF, презентация, бейне)

Авторлық үлгілер (сабақ, тапсырма, әдістемелік өнім)

Жаттығу мен рефлексия құралдары (өзін-өзі бағалау парағы, чек-парақ)

Платформаларға бейімделген материалдар (Google Classroom, Moodle, Teams)

Барлық оқу материалдары аудиториялық және қашықтан оқыту форматына бейімделген.

Қорытынды

Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі тыңдаушылардың кәсіби әрекетінде нақты нәтижеге жеткізетін, қолданбалы дағды қалыптастыратын және инновациялық әдіс-тәсілдерге сүйенетін кешенді құрылым ретінде ұйымдастырылған.

Бұл тәсіл мұғалімнің теориялық білімін тереңдетіп қана қоймай, педагогикалық тәжірибесін жетілдіруге және жеке әдістемелік стилін дамытуға мүмкіндік береді.

Модульдер бойынша өзін-өзі бағалаудың типтік критерийлері:

Критерийлер	Бағаланатын аспектілер	Бағалау шкаласы (мысал)
Модуль мазмұнын түсіну	Тақырыптың негізгі ұғымдарын, нормативтік негіздерін, мақсаттары мен міндеттерін білу	1 – түсінбедім → 5 – толық түсіндім
Практикада қолдану мүмкіндігі	Оқылған материалды өз қызметінде қолдану қабілеті	1 – қиындық туады → 5 – жеңіл енгіземін
Әрекеттегі сенімділік	Диагностикалық, түзету, әдістемелік міндеттерді орындаудағы сенімділік	1 – сенімсіз → 5 – сенімдімін
Құралдарды пайдалану	Шаблондарды, нормативтік актілерді, ЖББ, чек-парақтарды, цифрлық ресурстарды қолдану қабілеті	1 – қолданбаймын → 5 – үнемі қолданамын
Командалық өзара әрекеттесу	Ынтымақтастыққа дайындық, ППҚҚ жұмысына қатысу, әріптестермен және ата-аналармен өзара әрекеттесу	1 – қиындықтар бар → 5 – тиімді әрекет етемін

Рефлексия және даму	Өз қызметін талдау және өсу мақсаттарын қою қабілеті	1 – талдамаймын → 5 – тұрақты рефлексия жасаймын
Критерийлер	Бағаланатын аспектілер	Бағалау шкаласы (мысал)

Өзін-өзі бағалау формалары

Бағдарлама аясында өзін-өзі бағалау педагогтердің кәсіби дамуын саналы түрде талдауға, өз жетістіктерін бағалауға және болашақ кәсіби өсу бағыттарын айқындауға бағытталған. Өзін-өзі бағалау формалары оқыту үдерісінің барлық кезеңдерінде қолданылады және педагогтің рефлексиялық дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді.

Өзін-өзі бағалаудың негізгі формалары

Бағдарлама барысында тыңдаушыларға төмендегі өзін-өзі бағалау құралдары ұсынылады:

Модульдік чек-парақтар

Әр модуль бойынша кәсіби жетістіктерді белгілеуге арналған чек-парақтар (Google Forms форматында немесе қағаз түрінде). Чек-парақтарда меңгерілген білім мен дағдылардың деңгейін белгілеу мүмкіндігі қарастырылған.

«Жеке жетістіктер парағы» («дейін/кейін» талдауы)

Тыңдаушының бағдарлама басындағы және соңындағы кәсіби деңгейін салыстыруға арналған өзіндік талдау құралы.

Педагогтің құзыреттілік картасы

Тілдік, әдістемелік, бағалау және цифрлық құзыреттерді өз бетінше бағалауға арналған карта. Құзыреттілік картасы кәсіби даму динамикасын анықтауға көмектеседі.

Рефлексия күнделігі (қалауы бойынша)

Тыңдаушының жеке рефлексиясын жүргізуге арналған құрал. Сабақтар мен тапсырмалардан кейінгі ой-тұжырымдарды, қиындықтар мен жетістіктерді белгілеуге мүмкіндік береді.

«Менің даму аймақтарым» қорытынды кестесі

Бағдарлама соңында тыңдаушының күшейтуді қажет ететін кәсіби бағыттарын айқындауға арналған жинақтаушы құрал.

Қорытынды өзін-өзі бағалау (бағдарлама соңында)

Бағдарламаны аяқтағаннан кейін тыңдаушылар қорытынды өзін-өзі бағалауды жүргізеді, ол төмендегі элементтерді қамтуы мүмкін:

Негізгі кәсіби құзыреттіліктер бойынша сенімділік деңгейі

Тілдік құзыреттілік, функционалдық сауаттылықты дамыту, мәтінмен жұмыс, бағалау және әдістемелік дағдылар бойынша 1-ден 5-ке дейінгі шкала бойынша өзін-өзі бағалау.

Рефлексиялық сұрақтарға жауап беру:

Бағдарламада мен үшін ең маңызды және жаңа болған не?

Қандай әдістер мен тәсілдерді өз тәжірибемде қолдана бастадым?

Алдағы уақытта қай кәсіби бағытта дамуды жоспарлаймын?

Жеке кәсіби өсу жоспары

3–6 айға арналған нақты мақсаттар мен іс-әрекеттерді қамтитын жеке даму жоспарын әзірлеу.

Өзін-өзі бағалаудың маңызы

Өзін-өзі бағалау нәтижелері қорытынды бағаға әсер етпейді, алайда педагогтердің өз кәсіби әрекетіне саналы көзқарас қалыптастыруына, ішкі мотивациясын арттыруға және үздіксіз кәсіби дамуға бағдарлануына ықпал етеді.

Барлық өзін-өзі бағалау құралдары бағдарлама шеңберіндегі оқу-әдістемелік пакет құрамында ұсынылады және оларды толтыру бойынша нақты нұсқаулықтармен сүйемелденеді.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

8.1 Бағалау мақсаттары мен қағидаттары

Қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы аясындағы оқыту нәтижелерін бағалау бағдарламаның мазмұнын меңгеру деңгейін объективті және жүйелі түрде анықтауға, сондай-ақ жаңартылған білім мазмұны жағдайында қазақ тілі мен әдебиетін тиімді оқыту үшін қажетті кәсіби, әдістемелік және цифрлық құзыреттердің қалыптасуын бағалауға бағытталған.

Бағалау кешенді және практикаға бағдарланған сипатта жүргізіледі және тек теориялық білімді тексерумен шектелмей, тыңдаушылардың алған білімдері мен дағдыларын нақты педагогикалық тәжірибеде қолдана алу қабілетін талдауды көздейді. Бағалау барысында педагогтердің тілдік және коммуникативтік құзыреттілікті дамыту, функционалдық сауаттылық пен оқырман мәдениетін қалыптастыру, сондай-ақ заманауи педагогикалық және цифрлық білім беру ресурстарын тиімді пайдалану біліктеріне ерекше назар аударылады.

Бағалаудың ашықтығы мен объективтілігі	Оқыту нәтижелерін бағалау алдын ала нақты айқындалған және тыңдаушыларға жеткізілген критерийлер негізінде жүзеге асырылады. Бағалау критерийлері бағдарламаның мақсаттары мен күтілетін нәтижелеріне сәйкес келеді және курсқа қатысушылардың барлығы үшін бірдей, ашық және объективті бағалауды қамтамасыз етеді.
Сараланған тәсіл	Бағалау барысында қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерінің жеке ерекшеліктері, кәсіби тәжірибесі, әдістемелік даярлық деңгейі және білім беру қажеттіліктері ескеріледі. Тыңдаушылардың жеке білім алу траекториялары, сондай-ақ кәсіби дамуының динамикасы бағалау үдерісінде назарға алынады.

Үздіксіз кері байланыс	Бағалау үдерісі тұрақты және конструктивті кері байланыспен сүйемелденеді. Кері байланыс педагогтердің кәсіби дамуын қолдауға, оқу мақсаттарын нақтылауға және білім беру үдерісін жетілдіруге бағытталған. Бұл тәсіл тыңдаушылардың бағдарлама мазмұнын саналы меңгеруіне, педагогикалық рефлексияның дамуына және қазақ тілі мен әдебиетін оқыту сапасының артуына ықпал етеді.
------------------------	---

8.2 Бағалаудың негізгі әдістері мен формалары

Қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы аясында оқыту нәтижелерін бағалау тыңдаушылардың теориялық білімдерін, практикалық біліктерін және кәсіби құзыреттерін жан-жақты бағалауды қамтамасыз ететін әдістер мен құралдар кешені арқылы жүзеге асырылады.

Бағалау педагогтердің қазақ тілі мен әдебиетін оқытуда заманауи әдістемелік тәсілдерді қолдану, тілдік және коммуникативтік құзыреттілікті дамыту, функционалдық сауаттылық пен оқырман мәдениетін қалыптастыру, сондай-ақ педагогикалық және цифрлық технологияларды тиімді пайдалану қабілетін айқындауға бағытталған.

Ағымдағы бағалау:	Теориялық материалды меңгеруге арналған тапсырмалар	Ағымдағы бақылау аясында тыңдаушылар бағдарламаның негізгі теориялық қағидаларын меңгеру деңгейін анықтауға бағытталған тесттік, аналитикалық және жазбаша тапсырмаларды орындайды. Бұл тапсырмалар төмендегі мәселелерді қамтиды: қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың заманауи бағдарлары мен мақсаттары; оқушылардың тілдік, коммуникативтік және функционалдық сауаттылығын дамыту тәсілдері; мәтінмен жұмыс істеудің тиімді стратегиялары; сараланған оқыту және қалыптастырушы бағалау қағидааттары; оқырман мәдениетін қалыптастыру жолдары;
-------------------	---	--

		<p>қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында цифрлық білім беру ресурстарын қолдану мүмкіндіктері.</p> <p>Аталған тапсырмаларды орындау тыңдаушылардың теориялық материалды қаншалықты терең түсінгенін және оны кәсіби қызметінде қолдануға дайын екенін бағалауға мүмкіндік береді.</p>
	<p>Практикалық тапсырмалар</p>	<p>Практикалық тапсырмалар қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерінің кәсіби біліктерін қалыптастыруға және бағалауға бағытталады және мыналарды қамтиды:</p> <p>оқушылардың логикалық, сыни және коммуникативтік ойлауын дамытуға арналған тапсырмалар әзірлеу;</p> <p>функционалдық сауаттылықты дамытуға бағытталған контекстік және практикалық тапсырмалар дайындау;</p> <p>қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарының фрагменттерін заманауи педагогикалық технологиялар негізінде жобалау;</p> <p>мәтінді талдау, интерпретациялау және шығармашылық тапсырмалар жүйесін құрастыру;</p> <p>цифрлық білім беру ресурстарын, интерактивті платформалар мен мультимедиялық құралдарды пайдалану;</p> <p>оқушылардың оқу жетістіктерін талдау және анықталған қиындықтарды түзетуге арналған әдістемелік шешімдер әзірлеу.</p>

		Практикалық тапсырмалар тыңдаушылардың әдістемелік, аналитикалық және шығармашылық қабілеттерін бағалауға мүмкіндік береді.
	Топтық және жеке тапсырмалар	Бағалау жеке және топтық форматта жүзеге асырылады және төмендегі дағдыларды анықтауға бағытталған: кәсіби өзара әрекеттесу және топта жұмыс істеу қабілеті; әдістемелік шешімдерді бірлесе әзірлеу, талқылау және ұсыну білігі; жобалық жұмыс барысында дербестік, жауапкершілік және рефлексия деңгейі. Мұндай тапсырмаларға әдістемелік мини-жобалар әзірлеу, тапсырмалар жүйесін бірлесіп құрастыру, педагогикалық кейстерді талдау жатады.
Шығармашылық және жобалық жұмыстарды бағалау критерийлері:	Жобаны әзірлеу үдерісін бағалау:	жоспарлаудың негізділігі; әдістемелік тәсілдерді дұрыс таңдау; жобаны іске асыру кезеңдерінің логикалық бірізділігі.
	Креативтілік пен жаңашылдық:	ұсынылған шешімдердің түпнұсқалығы; әзірленген материалдардың қазақ тілі мен әдебиетін оқыту мақсаттарына сәйкестігі; тілдік құзыреттілік пен оқырман мәдениетін дамытуға бағытталуы.
	Цифрлық және мультимедиялық ресурстарды қолдану:	цифрлық құралдарды қолданудың мақсатқа сәйкестігі; визуализация мен интерактивтілік сапасы; қолданылған құралдардың әдістемелік тұрғыдан негізділігі.

	Жұмыс нәтижесі:	әзірленген өнімнің аяқталғандығы және практикада қолдану мүмкіндігі; нәтижені ұсыну сапасы (презентация, түсіндірме жазба, жобаны қорғау).
Қорытынды аттестация формасы	Жобалық жұмыс	Қорытынды аттестация жобалық жұмысты қорғау түрінде өткізіледі. Жоба қазақ тілі мен әдебиеті бойынша әдістемелік өнімді әзірлеуді көздейді, мысалы: тілдік және функционалдық сауаттылықты дамытуға арналған тапсырмалар жүйесі; заманауи әдістер мен цифрлық ресурстарды қолдануға негізделген сабақ немесе сабақтар топтамасы; нақты педагогикалық мәселені шешуге бағытталған әдістемелік мини-жоба. Жоба комиссия алдында қорғалып, ұсынылған әдістемелік шешімдер негізделеді.
	Нәтижені таныстыру	Тыңдаушылар қорытынды жобаның презентациясын ұсынып, таңдалған әдістер мен технологиялардың тиімділігін дәлелдейді және әзірленген материалды білім беру үдерісінде қолдану мүмкіндігін көрсетеді.
Өзін-өзі бағалау		Оқу барысында тыңдаушылар анкета мен рефлексиялық тапсырмалар арқылы өз кәсіби дамуын бағалайды. Бұл: педагогикалық тәжірибедегі өзгерістерді түсінуге; кәсіби құзыреттердің қалыптасу деңгейін анықтауға; болашақ кәсіби даму бағыттарын айқындауға мүмкіндік береді.

	Сыни ойлауды дамыту	Бағдарламада пікірталастар, педагогикалық жағдаяттарды талдау, типтік кателерді талқылау және ұсынылған шешімдерді бірлесіп зерделеу қарастырылған. Бұл педагогтердің сыни тұрғыдан ойлау, өз іс-әрекетін бағалау және тиімді әдістемелік шешімдер қабылдау қабілеттерін дамытуға ықпал етеді.
--	---------------------	--

8.3 Бағалау критерийлері

Қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы аясында тапсырмаларды әзірлеу және орындауды бағалау критерийлері тыңдаушылардың теориялық білімді, практикалық дағдыларды және кәсіби құзыреттерді меңгеру деңгейін айқындауға бағытталған. Бағалау қазақ тілі мен әдебиетін жаңартылған білім мазмұны жағдайында тиімді оқытуға, тілдік құзыреттілік, функционалдық сауаттылық және оқырман мәдениетін дамытуға қажетті педагогикалық дайындықты анықтауға мүмкіндік береді.

Бағалау бағдарламаның кешенді сипатын ескере отырып жүзеге асырылады және педагогтердің алған білімдері мен дағдыларын нақты педагогикалық тәжірибеде қолдана алу қабілетін талдауға бағытталған.

Теориялық материалды меңгеру деңгейі:	Бағалау барысында төмендегілер ескеріледі: қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың заманауи мақсаттары мен басым бағыттарын түсіну; тілдік, коммуникативтік және функционалдық сауаттылықты қалыптастыруға бағытталған әдістемелік тәсілдерді білу; мәтінмен жұмыс істеудің (оқылым, тыңдалым, айтылым, жазылым) теориялық негіздерін меңгеру; сараланған оқыту, қалыптастырушы бағалау және жобалық жұмысты ұйымдастыру қағидаттарын түсіну; оқырман мәдениетін дамытудағы әдебиеттің рөлін түсіну; қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында цифрлық білім беру ресурстарын қолданудың мүмкіндіктері мен шектеулерін білу; оқушылардың оқу жетістіктерін бағалауға қойылатын әдістемелік талаптарды меңгеру.
---------------------------------------	---

<p>Практикалық дағдылар:</p>	<p>Бағалау кезінде төмендегі практикалық біліктер қарастырылады: заманауи педагогикалық технологияларды қолдана отырып қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарын жобалау және өткізу; оқушылардың логикалық, сыни және коммуникативтік ойлауын дамытуға бағытталған тапсырмалар әзірлеу; функционалдық сауаттылықты дамытуға арналған контекстік және практикалық тапсырмалар құрастыру; мәтінді талдау, интерпретациялау және шығармашылық жұмыстарды ұйымдастыру; цифрлық білім беру ресурстарын, интерактивті платформалар мен мультимедиялық құралдарды пайдалану; оқушылардың оқу жетістіктерін талдау және анықталған қиындықтарды түзетуге арналған әдістемелік шешімдер әзірлеу; оқытуды саралау және білім алушылардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып бейімдеу элементтерін қолдану.</p>
<p>Практикалық және жобалық жұмыстардың сапасы</p>	<p>Бағалау келесі көрсеткіштер негізінде жүзеге асырылады: әзірленген оқу-әдістемелік материалдардың әдістемелік негізділігі; тапсырмалар құрылымының логикалылығы және олардың қазақ тілі мен әдебиетін оқыту мақсаттарына сәйкестігі; әзірленген әдістемелік және цифрлық өнімдердің практикада қолданылу мүмкіндігі; педагогикалық және цифрлық технологияларды дұрыс әрі мақсатты қолдану; жобалық жұмыстың толықтығы, тұтастығы және аяқталғандығы; тапсырмалар мен жобалардың тілдік құзыреттілік пен оқырман мәдениетін дамытуға бағытталуы.</p>
<p>Шығармашылық және инновациялық қызмет</p>	<p>Бағалау барысында төмендегілер ескеріледі: педагогтің бастамашылдығы және тиімді әдістемелік шешімдер таба алу қабілеті; тапсырмалар мен оқу материалдарын әзірлеудегі креативтілік;</p>

	<p>тілдік және әдеби білімді меңгертуде заманауи, инновациялық тәсілдерді қолдану; дәстүрлі оқыту әдістерін заманауи педагогикалық және цифрлық технологиялармен үйлестіре алу.</p> <p>Дербестік және жауапкершілік</p> <p>Бағалау кезінде:</p> <p>оқу және жобалық тапсырмаларды орындаудағы дербестік деңгейі;</p> <p>өз кәсіби қызметін жоспарлау және ұйымдастыру білігі;</p> <p>тапсырмаларды белгіленген мерзімде орындау;</p> <p>әзірленген әдістемелік және цифрлық материалдардың сапасына жауапкершілік;</p> <p>педагогикалық рефлексия, өзін-өзі бағалау және кәсіби қызмет нәтижелерін саналы талдау қабілеті ескеріледі.</p>
--	---

8.4 Бағалау құралдары

Бағдарлама аясында тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалау үшін әртүрлі диагностикалық, қалыптастырушы және қорытынды бағалау құралдары қолданылады. Бағалау құралдары педагогтердің теориялық білімін, практикалық дағдыларын және кәсіби құзыреттерін кешенді түрде анықтауға бағытталған.

Тестілеу және сауалнамалар:	<p>Бағдарлама мазмұны бойынша теориялық білімді тексеруге арналған тесттер қолданылады. Бұл тесттер тыңдаушылардың оқу материалын меңгеру деңгейін жедел анықтауға және оқыту үдерісін уақытылы түзетуге мүмкіндік береді.</p> <p>Кері байланыс сауалнамалары тыңдаушылардың пікірін, қажеттіліктерін және қиындықтарын анықтауға бағытталып, бағдарламаны жетілдіру және бейімдеу мақсатында пайдаланылады.</p>
Портфолио:	<p>Тыңдаушылар жеке кәсіби портфолио жүргізеді. Портфолио құрамына:</p> <p>орындалған практикалық тапсырмалар;</p> <p>әдістемелік әзірлемелер;</p> <p>жобалық жұмыстар;</p> <p>рефлексиялық есептер мен өзін-өзі бағалау материалдары енгізіледі.</p>

	Портфолио педагогтің кәсіби дамуын жүйелі түрде қадағалауға, оқу барысында қол жеткізілген нәтижелерді жинақтауға және кәсіби өсу динамикасын көрсетуге мүмкіндік береді.
Презентациялар және жобаларды қорғау:	Бағдарлама соңында тыңдаушылар қорытынды жобаны қорғау рәсімінен өтеді. Қорғау барысында: әзірленген әдістемелік өнімнің сапасы; жұмыстың орындалу үдерісі; тандалған әдістер мен технологиялардың негізділігі; жобаның практикалық құндылығы бағаланады.
Онлайн-бағалау	Бағалау үдерісінде: аралық және қорытынды тесттерді тапсыру; онлайн-тапсырмаларды орындау; жедел кері байланыс алу мақсатында онлайн-білім беру платформалары (LMS, Google Forms, Classroom және т.б.) пайдаланылады. Бұл бағалаудың ашықтығын, жеделдігін және қолжетімділігін қамтамасыз етеді.

8.5 Оқу нәтижелерін бағалау және құзыреттілік деңгейлері

Қорытынды бағалау пайыздық шкала негізінде жүзеге асырылады. Жалпы баға теориялық білімді меңгеру, практикалық тапсырмаларды орындау және жобалық жұмыстың нәтижелері бойынша қалыптастырылады.

Әр компоненттің жалпы бағадағы үлес салмағы бағдарлама талаптарына сәйкес айқындалады.

Ұсынылатын бағалау шкаласы:

90–100 % — Өте жақсы

Бағдарламаның барлық талаптарына толық сәйкес келеді, жоғары деңгейдегі кәсіби, әдістемелік және шығармашылық құзыреттерді көрсетті.

70–89 % — Жақсы

Негізгі талаптарға сәйкес келеді, алайда жекелеген аспектілер бойынша жетілдіру қажет.

50–69 % — Қанағаттанарлық

Бағдарламаны меңгеру жеткілікті деңгейде, бірақ тапсырмалардың сапасын арттыру үшін қосымша жұмыс қажет.

50 %-дан төмен — Қанағаттанарлықсыз

Бағдарлама талаптары орындалмаған, қайта даярлау немесе қосымша оқыту қажет.

9. Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейінгі қолдау – біліктілікті арттыру бағдарламасының ажырамас бөлігі болып табылады және тыңдаушылардың кәсіби қызметінде алған білімдері мен дағдыларының тұрақтылығын әрі практикалық қолданысын қамтамасыз етуге бағытталған.

Бұл кезең кәсіби белсенділікті қолдауға, педагогикалық бастамаларды дамытуға, тәжірибе алмасуға және тыңдаушылардың курстан алған нәтижелерін нақты тәжірибеге енгізуіне бағдарланған.

Курстан кейінгі қолдаудың негізгі элементтері:

Курстан кейінгі қолдаудың мақсаттары:			
жаңа білімдер мен құралдарды жүзеге асыруда әдістемелік қолдау көрсету;	кәсіби қарым-қатынасты жалғастыру және тәжірибе алмасу үшін жағдай жасау;	консультациялар, супервизия және сараптамалық кері байланыс алу мүмкіндіктерін ұсыну;	педагогтің тәжірибесіне өзін-өзі дамыту және өзін-өзі талдау элементтерін енгізуге ықпал ету.
Курстан кейінгі қолдау форматтары:			
Жеке әдістемелік кеңес беру:	онлайн байланыс арқылы (электрондық пошта, мессенджерлер, LMS платформалары); ЖББ іске асыру, құжаттаманы жүргізу, ППҚҚ шеңберіндегі өзара әрекеттесу мәселелері бойынша қолдау; тыңдаушылардың педагогикалық әзірлемелерін енгізу бойынша сараптамалық ұсынымдар.		
Курстан кейінгі вебинарлар және әдістемелік шеберханалар:	курс аяқталғаннан кейін 1–2 айдан соң тақырыптық онлайн-кездесулер өткізу; тыңдаушылардың сәтті енгізген кейстерін талдау; білімді практикада қолдану кезінде туындаған күрделі сұрақтарға жауаптар беру.		
Кәсіби қарым-қатынас форумы/тобы:	кәсіби чатқа немесе онлайн-топқа (Telegram, WhatsApp, Google-топтар) қолжетімділік; шаблондармен, құжаттармен, сұраулармен және шешімдермен алмасу;		

	горизонталды тәлімгерлікті ынталан дыру (peer-to-peer қолдау).
Онлайн-кітапхана және әдістемелік банк:	курс материалдарына тұрақты қолжетімділік; нормативтік базаны, шаблондарды, нұсқаулықтарды тұрақты жаңарту; жаңа әдебиет, жарияланымдар және іс-шаралар бойынша ұсыныстар.
Қорытынды енгізуді ерікті супервизиялау:	өз бағдарламаларын диагностикалау және рефлексиялауға ерікті түрде қатысуға шақыру; жеке білім беру маршруттарын іске асыруды сүйемелдеу; орталық әдіскерлерімен педагогикалық әсерлерді талдау.
Қолдау әдістері:	
жеке сұраныстарға жауаптар);	практика мен нәтижелерді талдау;
сауалнамалар, күнделіктер, талқылаулар;	топтық кейстер шешімі, материалдарды бірлесіп әзірлеу.
Ұзақтығы және форматы:	курс аяқталғаннан кейін 12 айға дейін; қашықтан, икемді кесте бойынша; тыңдаушының қалауы бойынша немесе әдіскердің шақыруы бойынша.
Курстан кейінгі қолдаудың нәтижелері:	педагогтің алған білімдерін тәжірибеде қолдау сенімділігінің артуы;
	ЖББ , ЖОЖ дұрыс құжаттама формаларын тәжірибеге белсенді енгізу;
	кәсіби қоғамдастыққа және әдістемелік белсенділікке қатысудың артуы;
	рефлексияның пайда болуы, бастамашылдықтың және одан әрі оқуға дайындықтың өсу.

10.Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Заңдар мен нормативтік-құқықтық актілер тізімі

1.Бала құқықтары туралы БҰҰ Конвенциясы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/B940001400>

2.«Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319>

3.«Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚРЗ Заңы URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1900000293>

4.Мүмкіндігі шектеулі балаларға әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау көрсету туралы Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Заңы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000343>

5.Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы 2002 жылғы 8 тамыздағы № 345 Заңы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000345>

6.Инклюзивті білім беру мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ Заңы URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z210000056>

7.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде 2022 жылғы 5 тамызда № 29031 тіркелген. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031>

8.Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы. Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2300000249>

9.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде 2009 жылғы 17 тамызда № 5750 тіркелген. Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V090005750>

10.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын қоспағанда, тиісті үлгідегі және түрдегі білім беру ұйымдарының қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029329>

11.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы «Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың білім алу қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы». URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200026618>

12.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде 2020 жылғы 6 сәуірде № 20317 тіркелген. Педагогтердің жүргізуі міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020317>

13.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде 2025 жылғы 30 сәуірде № 36047 тіркелген. Білім беру ұйымдарындағы психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036047>

14.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 21 мамырдағы № 117 бұйрығы. Мүмкіндігі шектеулі балаларға арнайы психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету стандартын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036137>

Негізгі әдебиеттер

1.Қыраубаева А.М., Қасымбек А.А., Мәтбек Н.Қ. Пәнді оқытудағы заманауи ізденістер: технология және жаңашылдық: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2020. – 350 б.korkyt.edu.kz

2.Қуанбаева Ж.С., Байғұтова Д.Н., Ибрагимова У.Б. Цифрлық білім беруде геймификация оқытудың жаңа тәсілі ретінде // Еуразия гуманитарлық институтының Хабаршысы. – 2024. – №4. – Б. 291–303ojs.egi.kz.

3.Абнасырова Р.Ж., Искакова Ж., Ескермесова Г.А., Сәтбекова А.А. Қазақ тілін оқытудағы инновациялық тәсілдер: ашық білім беру платформаларының тіл үйретуге әсері // Абылай хан атындағы ҚХҚЖӨТ университетінің Хабаршысы. Филология сериясы. – 2024. – №1(72). – ... б.bulletin-philology.ablaikhan.kz

4.Абдыкерімова Э.А., Кәліева Г.А. Білім беру жүйесінде геймификация құралдарын қолданудың мүмкіндіктерін талдау // Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университетінің Жаршысы. – 2024. – №3(48). – ... б.ysj.yu.edu.kzysj.yu.edu.kz

5.Ораз А.Н., Маликов Қ.Т. Лексикалық дағдыларды қалыптастыруда геймификация әдісінің мүмкіндіктері (қазақ тілін екінші тіл ретінде оқытуда) // Торайғыров университетінің Хабаршысы. Филология сериясы. – 2023. – №3. – ... б.vestnik-philological.tou.edu.kzvestnik-philological.tou.edu.kz

6.Амирбекова А., Талғатқызы Г., Уракова Л., Ғабитханұлы Қ., Әбдірахман М. Интернет-ресурстарды кейс-стади әдісімен тиімді пайдалану тәсілдері // ҚР ҰҒА Хабаршысы. – 2022. – №2. – Б. 30–43journals.nauka-nanrk.kzjournals.nauka-nanrk.kz.

7.Сағалаева Ж.К., Қоңырбаева Э.Ш., Есенгелиева М.Д., Байқақова З.Т. Цифрлық дидактика: жалпы білім беретін және жоғары мектеп тәжірибесіндегі инновациялық технология (қазақ және орыс тілдерінде). – Алматы: «Bastau», 2021. – 247 б.korkyt.edu.kz

8.Абдураимова Ж. Қ. Сөз таптарын оқыту әдістемесі: жаңа тенденциялар. 2021. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/s-z-taptaryn-o-ytu-distemesi-zha-a-tendentsiyalar> .

9.Жарасбаев Н. Ә. Қазақ тілі мен әдебиетін оқыту барысында оқушылардың танымдық қызметін белсендіру – оқытудың маңызды факторы scholar.google.com // Academic Research in Educational Sciences. – 2021. – Т. 2 (CSPI Conference №1). – Б. 1261–1269.

10.Күзекова З.С. Қазақ тілі. Жоғары деңгей С1 оқулық. – Нұр-Сұлтан: «Тіл-Қазына» ҰҒПО, 2020. – 153 б.tilqural.kz

11.Құлманов Қ.С., Абдуова Б.С. Қазақ тілі (тіл үйренушілердің В1 және В2 деңгейлеріне арналған): орыс тілді топтарға арналған оқу құралы. – Астана: ЕҰУ, 2021. – 298 б.ageu.edu.kz

12.Асанова Ұ.О., Абдуова Б.С., Әділбек А.М., Мағзұмбекова Ә.Қ. Қазақ тілі (В2.1 деңгейіне арналған оқу құралы). – Нұр-Сұлтан: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2022. – 155 б.[scribd.com](https://www.scribd.com)

13.Қарабаева Х.Ә. Қазақ тілі: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2020. – 196 б.ageu.edu.kz

14.«Үш тілдегі дидактикалық ойындар» жинағы: әдістемелік құрал. – Павлодар: Торайғыров университеті, 2021. – 100 б.vestnik-pedagogic.tou.edu.kz

Қосымша әдебиеттер

15.Абдураимова Ж. Қ. Сөз таптарын оқыту әдістемесі: жаңа тенденциялар. 2021. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/s-z-taptaryn-o-ytu-distemesi-zha-a-tendentsiyalar> .

16.Әділбекова Ә. Жанартылған білім мазмұны аясында Тұманбай Молдағалиев шығармасын Google Forms және Google Sites бағдарламалары арқылы оқытудың ерекшеліктері cyberleninka.ru. – 2020.

17.Әлімқұлов А., Жарасбаев Н. Ә. Балалар сөйлеу тілін дамытудағы халық ауыз әдебиеті мен поэзияның маңызы scholar.google.com // Scientific Progress. – 2022. – Т. 3, № 5. – Б. 238–243.

18.Жарасбаев Н. Ә. Қазақ тілі мен әдебиетін оқыту барысында оқушылардың танымдық қызметін белсендіру – оқытудың маңызды факторы scholar.google.com // *Academic Research in Educational Sciences*. – 2021. – Т. 2 (CSPI Conference №1). – Б. 1261–1269.

19.Жарасбаев Н. Ә. Қазақ балалар әдебиетіне кең үлес қосқан С. Көбеевтің ұстаздық қызметі мен әдеби мұрасы // Экономика и социум. – 2021. – № 12(91). – Б. 1099–1102. – URL: <https://sciup.org/140289066>.

20.Шаханова Н. Н., Талап С., Төлеуова Н., Тоқтарбай М., Тағанқызы Ж. Бастауыш сынып оқушыларына қазақ тілін тереңдетіп оқытудың маңызы cyberleninka.ru // Endless Light in Science. – 2024. – [Электронды ресурс].

21. Ергубекова, Ж., Куралбаева, А., & Сақулова, А. (2023). Дидактическое значение текстов, включенных в учебник казахского языка для средней школы. The bulletin, 406(6), 112–125. DOI: <https://doi.org/10.32014/2023.2518-1467.621>

22. Turemuratova K.Zh., & Beyhan Zabun. (2021). Language as the factor of the revival of kazakh culture. The bulletin, (6), 173–177. DOI: <https://doi.org/10.32014/2021.2518-1467.219>

23. Otegen, B., & Г.Н. Смағұлова. (2022). Жалпы білім беретін мектептерде қазақ әдебиетін құндылықтарға негіздеп оқыту. The bulletin, (1), 179–186. <https://doi.org/10.32014/2022.2518-1467.256>
24. Изтаева, Ж., Z. Smailova, G. Baussariyeva, S. Tleubay, & A. Kassymbekova. (2022). Efficiency of using information technologies in teaching the zero form in the kazakh language. The bulletin, (6), 98–110. <https://doi.org/10.32014/2022.2518-1467.393>
25. Шадиева, Н. (2025). Эффективные методы онлайн-обучения казахскому языку. The bulletin, 413(1), 297–311. <https://doi.org/10.32014/2025.2518-1467.898>
26. Азимова, Г., & Сатбекова, А. (2022). Effective approaches for integrating modern mobile applications into kazakh language teaching. The bulletin, (3), 5–19. <https://doi.org/10.32014/2022.2518-1467.297>
27. Kavakli, M. (2024). Pedagogical bases of teaching the kazakh language with formation of personal value orientations. The bulletin, 408(2), 167–182. <https://doi.org/10.32014/2024.2518-1467.714>
28. Мухтарова, А.Д. Развитие познавательной активности на уроках казахского языка у детей с ограниченными возможностями здоровья. 2023-02-17, <http://localhost:8080/xmlui/handle/123456789/6680>
29. Азимова, Г., & Сатбекова, А. (2022). Effective approaches for integrating modern mobile applications into kazakh language teaching. The bulletin, (3), 5–19. <https://doi.org/10.32014/2022.2518-1467.297>
30. Kavakli, M. (2024). Pedagogical bases of teaching the kazakh language with formation of personal value orientations. The bulletin, 408(2), 167–182. <https://doi.org/10.32014/2024.2518-1467.714>
30. Chen L., Chen P., Lin Z. 2020. Artificial intelligence in education: A review // IEEE Access, 8: 75264–75278.
31. Crompton H., Edmett A., Ichaporia N., Burke D. 2024. AI and English language teaching: Affordances and challenges // British Journal of Educational Technology, 55(6): 2503–2529 [bib.learnit2teach.ca](https://doi.org/10.1080/00070220.2024.21490067).
32. Peña-Acuña B., Durão R. C. F. 2024. Learning English as a second language with artificial intelligence for prospective teachers: a systematic review // Frontiers in Education, 9: 1167 (doi: 10.3389/feduc.2024.1490067).
33. Li Y., Zhou X., Yin H., Chiu T. K. F. 2025. Design language learning with artificial intelligence (AI) chatbots based on activity theory: a systematic review // Smart Learning Environments, 12(24): 1–19 (Published 5 Jan 2025).

